

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002962

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-06-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мальська Тетяна Леонідівна

2. Tetyana L. Malska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-1345-0983

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15129

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.29

Тема дисертації:

1. Особливості перебігу та лікування вторинного гіперпаратиреозу як прояву мінерально-кісткових порушень у хворих на хронічну хворобу нирок VД стадії
2. Characteristics of the course and treatment of secondary hyperparathyroidism as a manifestation of mineral and bone disorders in patients with stage V chronic kidney disease

Реферат:

1. У дисертаційній роботі вирішено актуальне наукове завдання в галузі внутрішньої медицини – досліджено особливості перебігу вторинного гіперпаратиреозу (ВГПТ) у пацієнтів з хронічною хворобою нирок (ХХН) VД стадії на основі обґрунтування алгоритму діагностики мінерально-кісткових порушень, асоційованих з хронічною хворобою нирок, (ХХН-МКП) у пацієнтів із ХХН VД стадії із застосуванням біохімічних методів визначення показників кальціє-фосфорного обміну, рівня паратгормону (ПТГ), активності кістковоспецифічної лужної фосфатази (ЛФ) та сироваткового склеростину (SCL). Отримані результати розширюють і поглиблюють наукові уявлення про основні ланки патогенезу мінеральних і кісткових порушень у хворих з ХХН VД стадії, які перебувають на програмному гемодіалізі, на основі яких розроблені

ефективні програми довготривалого патогенетичного лікування вторинного гіперпаратиреозу. Встановлено, що розлади мінерального обміну мають місце у 98 % пацієнтів із термінальною нирковою недостатністю та клінічно маніфестують розвитком вертеброгенних/невертеброгенних переломів та кальцифікацією клапанного апарату серця, серед якої найбільш поширеною була кальцифікація аортального клапана. Доведено, що предикторами виникнення кальцифікації клапанів серця у хворих на ХХН VД стадії є розлади мінерального і кісткового обміну у вигляді гіперфосфатемії, відносної гіпокальціємії, дефіциту вітаміну D, низької активності лужної фосфатази, високого рівня сироваткового склеростину, хронічного запалення та наявності цукрового діабету як захворювання, що призвело до розвитку хронічної хвороби нирок. Підтверджено, що низькоенергетичні переломи, які є складовою концепції кістково-судинної вісі, розвиваються у гемодіалітичних пацієнтів із термінальною нирковою недостатністю на тлі вторинного гіперпаратиреозу, високої активності лужної фосфатази та низького рівня склеростину. Встановлено, що у 97,8 % хворих на ХХН VД стадії має місце дефіцит вітаміну D. Обґрунтовано доцільність визначення рівня сироваткового склеростину як предиктора виникнення переломів та кальцифікації клапанного апарату серця у пацієнтів, які перебувають на лікуванні програмним гемодіалізом. Обґрунтовано та доведено ефективність і безпеку довготривалого комплексного лікування вторинного гіперпаратиреозу з включенням кальциміметика цинакальцету з фосфатзв'язуючими засобами й активним метаболітом вітаміну D. Довготривале застосування зазначеної схеми терапії сприяло досягненню цільового рівня інтактного паратиреоїдного гормону та нормалізації рівня сироваткового кальцію, фосфору та меншою мірою активності кістково-специфічної лужної фосфатази, що істотно зменшило ризик розвитку переломів та клінічно значущої кальцифікації клапанів серця у хворих на ХХН VД стадії.

2. This dissertation addresses a pressing scientific issue in the field of internal medicine: it investigates the characteristics of the course of secondary hyperparathyroidism (SHPT) in patients with stage V chronic kidney disease (CKD) based on the validation of a diagnostic algorithm for mineral and bone disorders associated with chronic kidney disease, (CKD-MBD) in patients with stage V CKD using biochemical methods to determine indicators of calcium-phosphorus metabolism, parathyroid hormone (PTH) levels, bone-specific alkaline phosphatase (ALP) activity, and serum sclerostin (SCL). The results obtained expand and deepen scientific understanding of the key links in the pathogenesis of mineral and bone disorders in patients with stage V chronic kidney disease (CKD) undergoing scheduled hemodialysis, based on which effective programs for long-term pathogenetic treatment of secondary hyperparathyroidism have been developed. It has been established that mineral metabolism disorders occur in 98% of patients with end-stage renal failure and clinically manifest as the development of vertebrogenic/non-vertebrogenic fractures and calcification of the cardiac valve apparatus, with aortic valve calcification being the most common. It has been demonstrated that predictors of heart valve calcification in patients with stage V CKD include mineral and bone metabolism disorders such as hyperphosphatemia, relative hypocalcemia, vitamin D deficiency, low alkaline phosphatase activity, high serum sclerostin levels, chronic inflammation, and the presence of diabetes mellitus as the underlying condition leading to the development of chronic kidney disease. It has been confirmed that low-energy fractures, which are a component of the bone-vascular axis concept, develop in patients with end-stage renal disease against a background of secondary hyperparathyroidism, elevated alkaline phosphatase levels, and low sclerostin levels. It has been established that 97,8% of patients with stage V CKD have a vitamin D deficiency. The study demonstrates the validity of measuring serum sclerostin levels as a predictor of fractures and calcification of the cardiac valve apparatus in patients undergoing scheduled hemodialysis. The efficacy and safety of long-term comprehensive treatment of secondary hyperparathyroidism, combining the calcimimetic cinacalcet with phosphate binders and an active metabolite of vitamin D have been substantiated and demonstrated. Long-term use of this treatment regimen helped achieve the target level of intact parathyroid hormone and normalize serum calcium levels, phosphorus, and, to a lesser extent, bone-specific alkaline phosphatase activity, which significantly reduced the risk of fractures and clinically significant calcification of heart valves in patients with stage V CKD.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

1. Мартинюк Л, Шершун О, Мальська Т. Ефективність комбінованого лікування вторинного гіпертиреозу у пацієнтів з хронічною хворобою нирок до діалізу. Біль. Суглоби. Хребет. 2023;13(1):38-45. doi: 10.22141/pjs.13.1.2023.356 (SCOPUS, Q4).
2. Мартинюк Л., Мальська Т. Вплив кальциміметичної терапії на порушення кісткової мінеральної функції у пацієнтів із хронічною хворобою нирок 5D стадії. Біль. Суглоби. Хребет. 2025;15(3):99-107. doi: 10.22141/pjs.15.3.2025.475 (SCOPUS, Q4).
3. Мальська Т, Мартинюк Л. Склеростин як сучасний маркер мінерально-кісткових порушень у хворих на хронічну хворобу нирок VД стадії і цукровий діабет. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія "Медицина". 2026;34(2(59)):174-191. doi: 10.26565/2313-6693-2026-59-01 (SCOPUS, Q3).
4. Мальська Т, Мартинюк Л. Особливості кальцифікації клапанного апарату серця у пацієнтів, які перебувають на нирково-замісній терапії програмним гемодіалізом. Здобутки клінічної і експериментальної медицини. 2026;(2):82-9. doi: 10.11603/1811-2471.2026.v.i2.16406.
5. Мартинюк ЛП, Мальська ТЛ. Частота порушень мінерального обміну у хворих, які перебувають на лікуванні програмним гемодіалізом. В: Матеріали XXVI Міжнародного медичного конгресу студентів і молодих вчених; 2022 квіт. 13-15; Тернопіль. Тернопіль; 2022. с. 9.
6. Malska T, Martynyuk L. Leontiasis ossea. In: Abstract proceedings of the best case report contest 2023 Clinical Cases in Internal Medicine: Learning Through Practice (8th McMaster International Review Course in Internal Medicine); 2023 May 11-13, Kraków. Kraków; 2023. p. 19.
7. Martynyuk L, Chaikovska M, Malska T. FGF23 as an early marker of mineral metabolism and nutritional status disorders in chronic kidney disease. In: Abstract book World congress on osteoporosis, osteoarthritis and musculoskeletal diseases; May 4-7, 2023; Barcelona. Barcelona; 2023. p. 700.
8. Мартинюк Л., Мальська Т. Поширеність вторинного гіперпаратиреозу у діалітичних пацієнтів за даними одного центру. В: Матеріали II Міжнародної наукової конференції Наукові відкриття та фундаментальні наукові дослідження: світовий досвід; 2023 трав. 05; Вінниця. Вінниця; 2023. с. 195-196.
9. Мартинюк ЛП, Мальська ТЛ. Поширеність кальцифікації клапанів серця і судин у хворих, які отримують лікування гемодіалізом. В: Український кардіологічний журнал. 2023;30(Додаток 1):148.
10. Martynyuk L, Malska T, Martynyuk Lar. Frequency of extraskeletal calcification depending on the PTH level in hemodialysis patients. In: Abstract Book of World congress of osteoporosis, osteoarthritis and musculoskeletal diseases; 2024 April 11-14; London. London; 2024. p. 490.
11. Martynyuk L, Chaikovska M, Malska T. Systemic inflammation as a main factor in CKD-MBD development. In: Abstracts of the 61st ERA Congress; 23-26 May 2024. 2024;39(Supplement_1), gfae069-1465-2137, <https://doi.org/10.1093/ndt/gfae069.1465>.
12. Мальська ТЛ, Мартинюк ЛП. Забезпеченість вітаміном D пацієнтів з хронічною хворобою нирок VД стадії. В: Матеріали підсумкової LXVII науково-практичної конференції Здобутки клінічної та експериментальної медицини; 2024 черв. 13-14; Тернопіль. Тернопіль; 2024. с. 25-26.
13. Martynyuk L, Malska T. The efficacy of long-term treatment with calcimimetics of CKD patients on hemodialysis with secondary hyperparathyroidism. In: Abstract Book of World congress of osteoporosis, osteoarthritis and musculoskeletal diseases; 2025 April 10-13; Rome. Rome; 2025. p. 830.

- 14. Мальська ТЛ, Мартинюк ЛП. Фактори ризику розвитку вторинного гіперпаратиреозу у пацієнтів з ХХН VД стадії. В: Матеріали підсумкової LXVIII науково-практичної конференції Здобутки клінічної та експериментальної медицини; 2025 черв. 12-13; Тернопіль. Тернопіль; 2025. с. 42-43.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U00061

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мартинюк Лілія Петрівна
2. Liliya P. Martynyuk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.37

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0870-2720

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дудар Ірина Олексіївна
2. Ірина О. Дудар

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.37

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4372-8240

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кушніренко Стелла Вікторівна

2. Stella V. Kushnirenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5518-7210

Додаткова інформація: Scopus ID 56789972900

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сусла Олександр Богданович

2. Oleksandr B. Susla

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1078-5898

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пасечко Надія Василівна

2. Nadiya V. Pasyechko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2081-4269

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Сміян Світлана Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Сміян Світлана Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Левандовська Н.М.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна